

Gospodarske stvari.

Gospodarske skušnje.

Kako se vsak konj lahko odvadi, da ne grize žlebu.

Nekateri konji imajo grdo navado, žleb ali jasli gristi. Iz želodca pèhajo takrat gaze (vetrove) ali pa vunano sapo v želodec vlečejo; vsakako želodec taci konj, ki jih Nemec „kopper“ ali „krippenbeisser“ imenuje, ni zdrav.

Vse sem poskušal, karkoli mi je kdo svetoval — piše nek gospodar v časniku „die Sudeten“ — a vendar nisem nobene pomoči našel, da bi bil odvadil svojega konja, ki je bil eden najhujših grizunov. Po naključbi zadenem na nekega oficirja, ki je večidel Španjske dežele obhodil in mi pravil, da se ondi ne nahaja noben žlebogrizec. Radovedno ga vprašam, kaj neki utegne vzrok biti, da Španjci nimajo konj, ki bi žlebove grizli? Odgovor njegov je bil, da Španjci imajo v svojih hlevih le nizke žlebove, ki konjem le do kolén sežejo. Nemudoma dam svojemu grizunu nizek žleb in nizke jasli napraviti, in res! v ta žleb ni konj moj nič več grizel. Trudil se je kakih 14 dni z glavo in vratom več časa, da bi bil po svoji stari navadi nastavil zobe na žleb, pa ni mu obveljalo. In odvadil se je tako popolnem večletne razvade, da se tudi visokega žleba zdaj nič več ne loti. In posihmal je moj konj tudi veliko bolj zdrav, kakor je poprej bil in se prav dobro redí. — Ker po takem ni bolje in cenejše pomoči, konje odvaditi žlebove gristi, mislimo z naznanilom te skušnje vstreti vsem našim gospodarjem, ki imajo konje s to zoperno in zdravju škodljivo lastnostjo.

Hmelj dobra shramba za sadje in sir.

Če hočeš, da ti ostane sadje prav dolgo frišno, položi ga v zaboj ali kako drugo posodo med hmelj. Tudi sir se dá s hmeljem dolgo dober ohraniti; hmelj prežene črve in poleg tega dá siru tudi dober okus.

Gospodarske novice.

Kaj je o trtni uši sklenila komisija izvedencev v Lausanni (Lozani).

V Lausanni v Francoski Švajci je bil nedavno zbor izvedencev, ki je preiskaval vzroke trtne uši in iskal pomoči proti temu nogradom sila nevarnemu mrčesu. Izreki te komisije so bili sledeči:

Ta nogradska kuga ni bila poprej še nikoli v Evropi;

ni res, da bi trtna uš se spočela iz hirajočih trt, ker se najbolj zdravega trsja najpreje loti;

tudi ni naslednica kake druge trtne bolezni;

gotovo je, da se je naravnost iz Amerike zatrosila v Evropo in tu ngrade pokončavati začela;

da bi ta trtna kuga sama po sebi nehala, ni upati; zatreti se more le s silovitimi sredstvi; katera sredstva pa so najboljša, to dandanes ni še znano;

da bi se s frišnim in posušenim grozdom ali drožmi zatrosila drugam, ni verjetno, pa tudi to ne, da bi ta uš nevarna bila kaki drugi rastlini;

dežele, katerih vinogradi se imajo najbolj te ušive kuge bati, so: Virtemberško, doljna Avstrija, okolica Požunska (Pressburg), južna Ogerska, Navara, Aragona, Portugalska dežela Douro, Sardinija, Burgund, Bordelais in Narbonna.

Vinogradi slovenskih dežel po tej razsodbi ne stojé tedaj v prvi vrsti nevarnosti, al po trtah, kupljenih v navedenih deželah, niso varni tudi naši nogradi.

Nevarnost zavoljo krompirjevega žužka „Koloradovca“, je čedalje bliže!

Iz Nemčije poroča „Dresdner Journal“, da se na Nemškem ta nevarni žužek čedalje bolj razširja. Imajo ga zdaj že tudi poleg Schildau-a. Treba je tedaj kmetovalcem pozornim biti na koloradovca. „Novice“ so tega škodljivca že v njegovi podobi lani gospodarjem na ogled prinesle; zdaj pa morejo svojim bralcem poročati, da ga lahko v naturi vidijo v pisarnici družbe kmetijske Kranjske, ki ga je dobila iz Dunaja v pravlični opravi, v kateri se vidijo jajčica, ličinke, pupe in žužek (keber) sam. Gosp. Rupertsberger, župnik v Wallernu, je podaril vredništvu kmetijskega časnika gornje Avstrije okoli 100 taci žužkov, ki jih je iz Amerike dobil. Kdor pa želi v gori navedenih podobah sam imeti koloradovca, naj si ga naroči iz Dunaja pod adresno: „Gebrüder Stollwerk, k. k. Hoflieferant, Kärntnerstrasse Nr. 27“, po poštnem povzetju z 80 kr.

Ozir po domovini.

Hoja v Mokriško jamo.*)

Iz Št. Urške gore 15. avg.

Že davno sem nameraval, obiskati jamo v Mokriški planini in skorej me je sram povedati, da preplazivši že toliko in toliko jam in podmoljev po Notranjskem in na Gorenjskem sem to še le letos v začetku minulega meseca si ogledal, dasiravno sem, Bog vedi, kolikokrat na Košutni in Mokrici prirodoslovnih stvari nabiraje večkrat prav blizu nje bival. 11. dan minulega meseca pa trdno sklenem, naravnost se podati v omenjeno jamo.

Odpravim se z doma na vse zgodaj. Pot si izvolim krajšo in zložnejšo skozi loze naših gorjancev proti Višencem. V dobri uri sem bil na Višencah pri cerkvi Bogu in sv. Ambrožu posvečeni. Pri znamenji, skozi katero bistri in kakor kristal čisti studenček šumlja, se nekoliko oddahnem, in ko se mi vroča kri umiri, se dobro napijem zdrave mrzle vodice. Od tod prisopiham v drugi uri na Višensko planino do prvih koč pastirskih, kjer me prijazni in gostoljubni pastir Višenški Jože z mlekom in surovim maslom vselej dobro pogosti. Pastir Jože, zvedši namen mojega današnjega pota, se koj odloči me spremljevati. Nagnilo ga je k temu sklepu posebno to, ker tudi on še nikdar ni bil v Mokriški jami. Vzdigne se tedaj in pobirava širokega koraka stopinje od Višenških kóč čez Jezerski hrib proti koči Kriške planine in od tam nekoliko časa po ravni dolini; potem pa skozi precéj globoki graben pod Krvavcem v Koren. Malo čez eno uro sva dospela h koči gorenjega Jagodica. Po kratkem odpočitku vzamem tu seboj starejšega pastirja, mojega župljana, kateremu je pot do omenjene jame popolnem znana.

Zdaj gremo trojica ter stopamo po krajši stezici, katera se vije čez nevarne vrtoglave pečine na Košutno k drugi koči dolnjega Jagodica. Kdor ni srčen in nima trdnih nog, komur se rado v glavi zvrtil, temu bi jaz nikakor ne svetoval, plaziti se čez te strme pečine, ker lahko bi telebil v prepad, da bi se nič več ne pobral. Pametnejše je, si izvoliti in nastopiti spodnjo,

*) Hvala lepa za zanimivo objavo!

če tudi nekoliko daljšo stezico, po kateri človek brez vse nevarnosti pride do koč.

Pri tej drugi koči na Košutni se pridruži nam zopet eden pastirjev in zdaj gre nas že čveterica. Obrnemo se proti jugo-izhodu naravnost počez čez Kočni hrbet, potem stopamo navzdol in pridemo do malega sedla na robu. Od tod se vije med pečinami po žlebu jako strma a ne nevarna kozja stezica navzdol, po kateri pridrsamo najprej na meline, tu in tam ozaljšane s krasnimi planinskimi cvetlicami; na to pa pridemo ob kamnitih rebrih na drugo z lasnato travo gosto obrašeno vegasto brežino, kjer se zopet dobro-hodna stezica nam prikaže. Kmalu se pridričamo po polzki travi do nje. Poleg stezice najdemo še dosti dober studenček, s čegar vodico si hladimo svoja suha grla. Pri tem studencu zasačim rujavega planinskega gada. Ne boječ se kake nevarnosti je prav predrzno v nas pihal; a kmalu mu je druga pela. Jaz ga rahlo pritisnem s palico za vrat, da zazjá, dam mu s koncem šibice nekoliko tabačnega soka iz pastirjeve pipe v gobček in ga tako ž njim omamljenega previdno potisnem v steklenico, v kateri sem imel nekaj žaganja namočenega z bencinom, in v trenutku je bilo po njem.

Od studenčka se polagoma ziblremo po zložni stezici in v četrto ure hodá smo pri pastirski koči, stoječi na vzhodni strani v dolini med Mokrico in Kočno. Od te koč zavijemo svoje stopinje po kozji stezici proti jugu in prelazivši skalnati rob stojimo po kakih preteklih petih minutah pred Mokriško jamo.

Jama je na izhodni strani Mokrice, ali prav za prav Košutne kakih 2000 metrov nadmorske višine. Spredej je velika ograjena lopa, kamor pastir zvečer ovce zaganja. Iz lope je precej tesen vhod tako, da se mora človek do tal sključiti in kaka dva metra tako rekoč po vseh štirih se plaziti v notranjo jamo. Zdaj se razdeli v dva hoda; desni in krajši peljá proti severo-izhodu, levi in daljši pa proti severu-zapadu. V sredi jame se zopet oba pota po drugem zedinita. Od tesnega shoda v lopi noter do kotne stene, dokler človek pokonci stopati more, je jama 47 metrov dolga, blizu srede 13 metrov široka in ondi kake štiri metre visoka. Tla desne jame so še dosti suha; leve pa so po večem več ali manj mokra, tako, da človek hodivši ali pa plazivši se po njih, se zamaže, kakor bi se v blatu valjal. Stene so pa skorej povsod vlažne in na nekaterih mestih tako mehke, da lahko z rokama si nagrebeš debelega kot mleko belega nasada. Dozdeva se mi, da je to razkrojen dolomit; al da se ta moja objava kakemu strokovnjaku ne pokadi, ponavljam še enkrat, da to je le moja misel. Nerešljiva uganjka pa mi je, da priprosti ljudje ta debeli, planinski skuti podobni nasad po stenah imenujejo „Marijno mleko“ in ga kot zdravilo za mnogotere bolezni rabijo. Zato so ga pa tudi pastirji velike kepe si nastrgali in seboj vzeli.

(Kon. prih.)

400letnica Ložkega mesta

12. avgusta 1877.

Že gredé v Lož so se nam popotnikom kazala znamenja nenavadne svečanosti. V Ložko dolino držeča cesta bila je preprežena na več krajih s slavaloki in primernimi napisi; pokanje možnarjev že od daleč je pozdravljalo od vseh strani prihajajoče goste.

Prišedši v mesto, vidiš vse hiše ondi z venci in prevezami okusno nališpane, na oknih pa vence, transparente, lampijone in še več družega kinča. Raz hiš vihrajo velike modro-belo-rudeče zastave, malih takih zastavic vidiš pa ondi na stotine. Glavne mestne ulice

so preprežene s 4 slavaloki; ob kratkem rečeno: vse mesto se ti kaže v prazničnem oblačilu in skoz in skozi slavlanskega značaja, kajti razen na hiši c. kr. sodnije vihrajoče Avstrijske črnorumeni zastave, ne vidiš nobene druge, kakor samo Slovenske zastave in zastavice. Taka narodna zastava vihrala je tudi na razvalinah Ložkega grada, katero je prijazni knez Schönburg-Waldenburg ondi postaviti dal. Blizo mesta na brežini so na prav pripravnem kraju bili odločeni prostori za raznotere veselice današnjega dne.

Ljudstvo je prišlo k svečanosti iz bližnjih in daljnih krajev. Razen mnogo Ljubljancev videli smo Gorenjce, Dolenjce in Notranjce, pa tudi naše sosedne brate iz Hrvaškega. Trditi smemo, da nas se je zbralo tu nad 3000. V posebno velikem številu se je svečanosti udeležil priljubljeni naš „Sokol“ s svojo krasno zastavo. S svojimi zastavami po deputacijah bili so tudi zastopane čitalnica Ljubljanska, Bizoviška in Ložka, in zraven njih Meniševci in Bločanje.

Slavnost se je pričela v mestni, okusno okinčani, za toliko množico ljudi danes veliko premajhni cerkvi s slovesno sv. mašo, katero so prečastiti gosp. župnik iz Starega trga služili, in pri kateri so pevci Ljubljanske čitalnice in „Sokola“ popevali. Mestjani so trdili, da tako krasnega petja v svoji cerkvi dosedaj še niso slišali. Po končani službi Božji bila je „zlata poroka“ dveh parov mestjanov.*) Svečanosti ves primerni in ginljivi govor gospoda župnika je kaj globoko segel v srca zbranega ljudstva.

Po končanem cerkvenem opravi so se ogledovale posebne tukajšnje znamenitosti. Nekateri so šli ogledavat pusti grad Lož, kamor so se nekaj tadanji mestjani ob času sovražnih napadov zatekali, in se ondi ljutemu sovražniku branili; največ odličnih gostov podalo se pa je v uro hodá od Loža oddaljeno grajščino Šneperško ogledat si ondašnje znamenitosti. Grajščine lastnik knez Schönburg-Waldenburg je namreč „Sokola“ z godbo vred posebno prijazno tje povabil, kateremu se je omenjena množica in tudi več priprostega ljudstva pridružilo. Na primernem prostoru je „Sokol“ popeval, Ljubljanska godba pa je več pies godla. Ves čas smo med zbranim ljudstvom z različnimi osebami v prijaznem pogovoru videli kneza, ki je tudi gostom okrepčave pripravil.

Ob eni popoldne prišli smo nazaj v Lož, kjer smo pod milim nebom na trgu pred županovo hišo na posebno zato pripravljenem, s plahtami pokritem prostoru, razveseljevali tudi z godbo, obedovali.

Govore politiskega pomena je c. kr. okrajni glavar Logaški baron Gussich kot vladni komisar prepovedal. Vršile so se tedaj pri obedu le navadne zdravice. Prvi je pozdravil došle goste gosp. Jakob Zabukovec in v imenu mesta napil Njegovemu Veličanstvu cesarju Francu Jožefu I. Napitnica je bila z navdušenimi slava-klici sprejeta. Drugi je napil dr. Zarnik staroslovenskemu mestu Ložu, povdarjaje, kako so se Ložanje že nekaj zoper trinoge Turke borili in s svojo hrabrostjo in vdanostjo do vladarja pridobili Ložu čast in privilegije mesta, v katerem je ostalo do danes zdravo národno jedro. Tema napitnicama so sledile še mnoge druge; med njimi napitnica gosp. Drenika Ložanom v zahvalo preprijaznega sprejema, zdravica bratom Hrvatom itd. Gosp. dr. Vošnjaku pa je c. k. okrajni glavar, ko je komaj začel govoriti izrekaš besede: „naši slovanski bratje na jugu“, besedo usta-

*) Gosp. župnik so nam pripovedovali, da je „zlata poroka“ še tretjega para namenjena bila ta dan, a nemila smrt je žalibog moškega družeta tretjega para nekoliko tednov pred današnjo svečanostjo pokosila.

Korist lastovk.

Lastovke (on in ona), ki imajo mlade, letajo od štirih zjutraj do osmih zvečer okoli pobiraje vsake vrste žužkov, tedaj so navadno vsak dan po 16 ur na delu. Kakor skušnje kažejo, prineseta on in ona vselej, ko se v gnjezdo vrneta, in to se zgodi od obeh skupaj kakih 640krat na dan, po 10 do 30 mušic, muh ali kakih družih žužkov, s katerimi pitajo mlade. On in ona pa tudi za-se potrebujeta živeža (kakih 600 mušic in muh). Po takem ena sama taka rodbinica povžije 7000 na dan, na mesec 210.000, celo poletje pa čez pol milijona različnega mrčesa. — Iz tega je očitna korist milih nam lastovk, in zato pač zaslužijo, da se jim dovoli mirno gnjezdice pod našimi strehami.

Gospodarske novice.

* *Letina v Avstriji in Ogerskem po vladnih poročilih.* Pšenica se je prav dobro obnesla na Ogerskem, Hrvaškem, Spodnje-Avstrijskem, Koroškem, Solnograškem in Goriškem; bolj kot dobro na Českem, Moravskem in Štajarskem; dobro v Šleziji, Bukovini, Gornji Avstriji, Istriji in Dalmaciji; srednje na Gališkem, Tirolskem, Predarelskem, Erdeljskem in Kranjskem. — Rž bila je v severnih kronovinah lepa, prav obilo je je na Českem, Spodnje-Avstrijskem, Solnograškem, Štajarskem in Koroškem; dobra je na Ogerskem, Hrvaškem, Moravskem, v Šleziji, Bukovini, Gornji Avstriji, na Tirolskem, Predarelskem, Primorskem in Dalmatinskem; srednja na Gališkem in Kranjskem. — Ječmen se je prav dobro obnesel na Koroškem in na Goriškem, dobro na Štajarskem in v Istri, srednje na Ogerskem, Spodnje-Avstrijskem, Predarelskem, Tirolskem, v Dalmaciji in na Kranjskem, nekoliko slabejše je na Českem, Moravskem, v Šleziji, gornji Avstriji in Bukovini; slabo v Galiciji. — Oves stoji lepo, ravno tako turšica. Krompir in repa kažeta v zahodnjih krajih izvrstno, v izhodnih pritiska ju nekoliko suša, gnjiloba se kaže v Šleziji, zahodni Galiciji, na Moravskem, Spodnje-Avstrijskem in po Goriškem. — Hmelj dobro kaže v Galiciji in na Avstrijskem. — Vino na Spodnje-Avstrijskem in Štajarskem kaže srednje, ker mu škoduje gnjiloba, palež.

* *Za živinsko razstavo*, ki bode tudi to jesen na Koroškem v Celovcu, se je oglasilo 63 žebcev, 60 kobil z žebet, 62 mladih brejih kobil, 58 eno- in dveletnih žebčkov in pa 71 eno- in dveletnih žebic, skupaj 294 konj, — 84 juncev, 118 krav, 132 telic in telet, 42 volov, skupaj 380 goved, — 45 prešičev, — 80 ovac. Razstave mlekarstva in družih kmetijskih pridelkov udeležilo se bo 48 razstavnikov.

Na tej razstavi bo družba kmetijska kupila lepih juncev za plemo, ter jih potem na javni dražbi po nižani ceni prodala živinorejcem.

* *Odbor Štajarske družbe kmetijske razglaš*a, da bode z državno podporo zopet letos kupil semena Rigajskega lanu in to prav naravnost v Rigi pri trgovcu Mitchell & Comp. Naj se tedaj Štajarski gospodarji, ki želijo tega semena, zadnji čas do konca oktobra oglasé pri družbi kmetijski, ki ga dobó po 27 krajc. kilo ali funt po 15 kr. — Kdor se ne oglasi do tega časa, ga ne dobí pozneje. Denar naj se ob enem z naročilom pošlje.

* *Za 11 goldinarjev prodane fužine v Motniku* na Kranjsko-štajarski meji, kjer premog (kamenno oglje) kopljejo! To se je zgodilo 20. dne t. m. Fužine so bile po eksekutivni dražbi prodane, na katerih je bilo

93.000 gld. dolga vpisanega. Kupila sta jih znani podvzetnik dr. Oskar Pongrac na Dunaji in pa dr. Hoffer, advokat v Gradcu, za celih enajst goldinarjev. — Novo žalostno znamenje sedanjega časa!

Ozir po domovini.

Hoja v Mokriško jamo. *)

Iz Št. Urške gore 15. avg.

(Konec.)

Po notranjih tleh, zlasti pri stenah leve jame je obilno kosti predpotopnega medveda (*ursus spelaeus*); še več pa, pravijo, je zasutih v kotu desne jame. Ko sem štiri steklenice z vodo na raznih mestih pri stenah podmoljskim žužkom v nastavo zagrebel, začnemo najprej iskati znamenivega črnega pajka, „*Phalangium Hellwigii*“ z imenom, katerih smo v kratkem času 7 steknili. Slovenski bi ga jaz imenoval ščipača, ker ima na glavi enako škorpionu dve dolgi škarjasti pipalki, s katerima prej ko ne, svoj plen zgrabi. Dva teh ščipačev sem takoj z bencinom umoril; pet pa sem djal živih v posebno steklenico, da bi jih domá opazoval; al ti spaki so drug drugzega tako razdrobili, da poslednjič je samo en sam ostal, a še ta ves pohabljen. — Po naloavljenih pajkih sledimo za kostmi in kmalu jih najdemo v dveh kotih prav obilno, med njimi črepinjo predpotopnega medveda in pa glavo divjega prešiča (*Sus scrofa ferus*), še prav dobro ohranjeno. Posebno velika je, dolga 4 decimetre, široka 2 decimetra in 4 santimetre, visoka pa 1 decimeter in 6 santimetrov. Zob kočnjek je dolg 4 santimetre in 5mm., širok pa 2 santimetra.

Ko ti velikanski lobajni eno za drugo v roki sukaje ogledujem, so se mi čudne misli v glavi budile. In kaj neki sem mislil? Mislil sem: kje so tisti časi, ko so se te pošasti po svetu klatile po tamnih gozdih naše mile domovine! Pa še nekaj sem premišljeval, kar ne povem in si ne upam zapisati, da se varuhom našega muzeja ne zamerim.

Znosivši vse nabrane kosti ven pred jamo se otvorimo vsi z njimi in nastopimo nazaj pot, po kateri smo došli. Pri koči na Košutni jih zloži pastir Jože v koš ter jih nese za menoj do Višenske planine. Tù se pa obložim sam z njimi in jih nesem, se vé da ne v košu, ampak nekaj v botaniško škatljo zloženih na hrbtu, nekaj pa skup zvezanih v roki. Odkritosrečno povem, da sem jih prav zadosti nositi imel.

Po preteklih 7 dneh sem bil zopet v tej jami. Počastil me je na večer pred sv. Alešom Selski gosp. župnik, priden botanik. Drugo jutro po opravljenih mašah ob 4. uri jo vdariva skupaj na planino. Marljivo nabiraje on rastline jaz pa svoje mi priljubljene žužke prideva okoli poludne blizo vrh Košutne. Od tam jo pa vlijeva sama proti Mokriški jami, in sicer jaz samo iz tega namena, da bi pogledal, ali se je kak podmoljskih žužkov vjel v nastavljene steklenice. Kdo popiše moje veselje, ko v jamo prišedši nastavljene steklenice iz zemlje potegnem in v njih 3 „*Sphodrus*“ najdem, ki so po mojih mislih „*Sphodrus insignis*“, katerega do zdaj še nisem imel v svoji mnogobrojni zbirk. Naj tu še opomnim, da sem dva teh žužkov tudi v korenu pod kamenjem dobil. Enako lansko leto enega „*Anophthalma*“, ki je čisto nov in še manjši kakor „*Anophth. Schaumii*“. Odslej kebrologi ne bomo

*) V prvem razdelku tega članka v 31. vrstici od zgorej namesti 2000 metrov beri kakih 1500 metrov.

smeli več trditi, da se ti žužki samo v temnih jamah in podmoljih nahajajo. Ta čast in sprednost le edinemu „Leptoderusu“ še ostaja.

Prikobočavši iz jame skleneva jo vdariti v graben Kamniške Bistrice. Da-si je nama pot neznana bila, nastopiva na dobro srečo stezico, po kateri sva dokaj časa vedno navzdol hodila; a na nekem robu sva jo pa čisto zgubila. Kaj zdajci početi? Spustiva se ob robu, al kmalu zaideva v goščavo in strmo skalovje, da skoraj nisva vedela ne kod ne kam. Poslednjič vendar le srečno prilomiva vsa spehana in žejna v raván. Pri potoku tekočem po jarku se na zeleni tratici odpočijeva in si hladiva suha usta z bistro vodico in tolaživa si prazna želodca s kruhom in suhim mesom.

Po dobrodejnem počitku se dvigneva in urnega koraka prestavlja nogo po zložnem potu proti Kamniški Bistrici. Prišedša do njenih obalov dolgo ugibava: ali bi se spustila po stezici ob vodi, ali bi se še potrudila do Predasla, kjer je natorni skalnati most čez Bistrico. Konečno se odločiva za to pot. V debeli uri hodá sva bila na tem čudapolnem mestu, kjer mogočna Bistrica med tesnimi pečinami, katere je v teku časa prerila, v vrtoglavi globočini zdaj bučí. Tukaj najdeva zopet vožno pot, po kateri v dveh urah prikrevsava v vas Stranje. Stopivša v prvo gostilnico se po zmožnosti okrepčava. Jelo se je mračiti. Podava si torej roke k ločitvi. Odbereva si zdaj vsak svojo pot; gosp. župnik proti Selu, jaz pa na Št. Urhsko goro, kamor sem veselega srca jo primahal ob 10. uri zvečer.

Robič.

Književne stvari.

Družba sv. Mohora.

Knjige družbe sv. Mohora so se 22. dne t. m. začele razpošiljati. Vsak družnik dobi šestero knjig v 78 tiskanih pól. Vseh družnikov je letos 25.863. — Izmed posamesnih škofij štejete jih Ljubljanska in Lavantinska največ (vsaka čez 9000). Dohodki znašajo 28.249 gold. 9 kr., — stroški pa 28.586 gold. 54 kr.

Zabavno berilo.

Angora.

Zgodovinski-romantičen obraz.

2.

(Dalje.)

Junak je odmajeval z glavo, a ni opomnil ničesar, korakal je tih poleg njega v Srbski tabor, kjer je bojno ljudstvo, vzburjeno vsled upora v mestu in v Azijskih taborih, stalo v vojnem redu in le čakalo ukaza, kam, na katero stran in s kom vred naj plane v boj.

„Nu, vojvoda!“ — klicali so Kazančiča že z daleka nekateri iz bojnih vrst, načelniki pa so mu šli na proti — „kaj znači to rogovilstvo tam v mestu? — ali so oblaznele te vreščeče jate surovih Bisurmanov, ali ka-li?“

„Zljubilo se jim je, pa hoté malo porazsajati v sultanovem seralji“ — odgovoril je Kazančič o trpkem nasmehu — „pokratkočasili so se, da na obeh stranéh leži trupov, kakor kake mrhovine, ali sultan zaničuje taka veselja, zato so pobegnili mnogo vspešnejše, nego so bili prišli; vendar slutim, da jih ne mine gospodarjeva kazen.“

„Naj si vsi brezi kakega razločka zatilnike položijo ti psi!“ — opomnili so nekateri.

A kakor je menil Kazančič, baš tako je mislil tudi Lazarjevič, ki je sè sultanom vred mirno korakal v Azijski tabor, zato je povprašal: „Kaj meniš, kako pokazniš ta upor, zato da se bodo pokorili, brate sultan?“

Bajazet se je probudil iz svojih misli, otrl si je obraz z dlanjo, stresnil je glavo, kakor bi bil hotel iz nje iztresti neprijetne misli, ki so ga mučile. „Ha, ta Abdallah!“ — odgovoril je Lazarjevič — in kakor bi ne bil slišal njegovega vprašanja, povprašal je: „kaj meniš, ali bi ne bilo modrejše bilo, da sem ga usmrtil?“

„Menda ne lastiš besedam blaznega človeka več cene, nego so je vredne, kaj?“ — povprašal ga je Lazarjevič zavzet — „to bi bilo zló znamenje tebi, a tvoja moč bi mrknila na veke.“

Ponosno je Bajazet vsklonil glavo in opomnil: „Ni še posijalo solnce tistega dné, ko bi se mogel ponašati, da je o njegovem svitu poginila Bajazetova moč! Da, povprašal si me, kako jih pokaznim“ — odgovoril je stoprv zdaj Lazarjeviču — „ko bi jaz njih život cenil više, nego pasje življenje, marsikateri bi ne videl, kako bode zahajalo današnje solnce“ — opomnil je o hladnosti Azijskega „despota“, kateremu je človeško življenje le igrača njegove preširnosti — „ali naj živé, jaz jih zaničujem“.

„A s kakimi junaškimi čini pa meniš, da se proslavé takov ljud?“ — povprašal je o rastočem zavzetji Lazarjevič.

„Bismillah!“ — nasmehnil se je Bajazet, „še ne sanja se mi o njihovih junaških činih. Le-ti — pa junaci! dobri bodo, da jih potolčejo, in dobro bodo postregli orlom, njihovim grlom, pa šakalom!“ — pristavil je hladno, kakor bi bil kako živad peljal v mesnico.

Lazarjevič je oči izbulil va nj, kakor bi ne bil mogel umeti njegovim besedam smisla.

„Kako jih pokaznim“ — opomnil je Bajazet sam sebi — „s tem, da jih takoj danes odženem naprej. Timur veruje, da še zmerom uživam svojega života razkošje, a jaz nenadoma priburim na nj, v njegovi krvi mu osvetim svojega sina, v Samarkandu pa si bodem poplačal Sivas, opustošene krajine in mesta!“ — pridrl je o samohvalni gotovosti.

„Ali precej danes?!“ — začudil se je Lazarjevič — „ali brez vsakojake priprave, brez živeža?!“

„A kedo bi se trudil, da bi užitek preskrbel toliki množji gladnih grl?!“ — začudil se je sultan. „Ti, moje soproge brat, ti si zmerom pripravljen; gledi, v tvojem taboru — kako lepo tvoj národ stoji v bojnih vrstah. Bismillah! želel bi, da bi skoro nad tem ljudstvom zasvetil polumesec, nezmogljiva bi potlej bila moja carjevina“ — opomnil je poluglasno — „ali vendar, česar ni, pa še bode! Allah — Akhbar!“ — pristavil je še varnejše. „Ti, brate Štepan, pojdeš naprej sè svojim národom vred!“ — govoril je zopet glasno, ko je bil vstavil svojega konja, in obrnil se je v svoje spremstvo, zato da bi vsi slišali ga — „kar najdeš na poti, vse naj bode tvoje in tvojih junakov; dosta paberka ostane še le-tem tam“ — rekel je in zaničljivo kolebnil z roko proti Azijskim taborom — „šli bodo za teboj, a če ne bodo pokorni, nu, Bog je mogočen!“ — dejal je s takim glasom, s takim izrazom v njem in na obrazu, da človek ni znal, ali je to zasmeh ali poštena resnica — „a morajo biti zadovoljni s tem, kar je, vsakemu izmed njih je že smrt odločena od začetka sveta“ — dejal je zopet in hinavski, žalostno zamižal, emiri pa so pogledavali se in kimali so z glavami, kakor bi bili umeli njegovih besed smisel — „ali upam